

Marek Kvetan

***FYZICKÁ
NEMOŽNOST
TICHA
V NEPOKOJI
MYSLI***

„Co požadujeme, je alespoň trocha řádu nezbytná k tomu, abychom se mohli chánit před chaosem. Není nic bolestnějšího, nic nevzbuzuje větší úzkost než myšlení, jež se samo sobě vymyká, myšlenky, které unikají a mizí, sotva se naznačily, myšlenky, které jsou již stravovány zapomněním nebo se již sedimentovaly v jiných, které už nejsou v naší moci . Jsou to nekonečné proměnlivosti, u nichž mizení a vyjevování spadá v jedno. Jsou to nekonečné rychlosti identické s nehybností bezbarvé a mlčící nicoty, již procházejí a která je bez myšlenky i přirozenosti. Okamžik, kdy nevíme, jeli dost, anebo málo času. Přijímáme rány bičem, které tepou jako tepny.“

(Gilles Deleuze – Felix Guattari: Co je filosofie?)

“We require just a little order to protect us from chaos. Nothing is more distressing than a thought that escapes itself, than ideas that fly off, that disappear hardly formed, already eroded by forgetfulness or precipitated into others that we no longer master. These are infinite variabilities, the appearing and disappearing of which coincide. They are infinite speeds that blend into the immobility of the colorless and silent nothingness they traverse, without nature or thought. This is the instant of which we do not know whether it is too long or too short for time. We receive sudden jolts that beat like arteries.”

(Gilles Deleuze – Felix Guattari: What is Philosophy)

Je to hodina medzi psom a vlkom.
Chronotop úplného pohltienia. Je to náhla transgresia deliricky šialeného, monštruózne nekontrolovateľného, neovládateľného, bezproporčného, an-archického živlu do ľudského sveta istôt, proporcií, uchopiteľných a pochopiteľných výmerov, na ktorú nikdy nie sme a ani nemažeme byť pripravený. Kataklizmatické vlnobitie. Neustávajúci a nezastaviteľný nápor naliehania, keď sa za jednou monumentálnou vlnou valí ďalšia, ďalšia, ďalšia a ďalšia, tak, že strácame možnosť, tú jedínú ľudskú výsadu, na ktorú sme mohli byť skutočne hrdí, artikulovať a predvídať, rozumieť svojim artikuláciám a korigovať svoje predikcie. Pohltení chaosom, nepričetne atakovaní nepredpovetelnými variáciami jeho dusivých a dunivých intenzít, skutočne bezbranný. V bezmocnom kŕči, zatíname prsty do dlaní a jačíme hrôzou, ktorú nijako nezmenší, ani zúfalé utiekanie sa k nádeji, že sa to deje len v našej mysli. A napriek tomu, že sa to deje len v našej mysli, je to fatálna zrážka s reálnym, ktorá na prach rozdrví dôvernú symbolického poriadku známeho sveta. Nečakaný kolaps, po ktorom už nič nebude ako predtým.

It is the hour between dog and wolf.
The chronotope of absolute immersion. It is a sudden transgression of the deliriously insane, monstrously uncontrollable, ungovernable, unproportionate, anarchic element into the human world of certainties, proportions, graspable and intelligible measurements; transgression for which we are not and cannot ever be prepared. Cataclysmic wave surge. A relentless and unstoppable onslaught of insistence as one monumental wave is being followed by another and another and another and another in a way that we are losing the option (the only human privilege of which we could have been truly proud) to articulate and foresee, to understand our articulation and amend our predictions. Engulfed by chaos, insanely attacked by unforetellable variations of its suffocating and booming intensities, truly defenceless. In powerless spasm, we clench our fingers into our palms and shriek in terror which is not in any way reduced by the desperate refuge of hope that it is all only happening in our minds. And even though it is only happening in our minds, it is a fatal clash with the real, which shatters the familiarity of symbolic order of the known world into dust.

Je v zásade jedno, či sa Marek Kvetan vo svojej aktuálnej multimedialnej inštalácii Fyzická nemožnosť ticha v nepokoji mysle vytvorenej na reinštaláciu pre priestory Pragovka Gallery v Prahe inšpiroval intímne pociťovaným tlakom tiesne, v kontakte s privateindividuálnou konečnosťou erodujúcou príčetné myslenie a rozomieľajúcou rozumnosť rozumného na prach unášaný náhodnými poryvmi vetra. Alebo možno, ako mnohí z nás, bol zaskočený desivo nepredvídateľnou a nekontrolovateľnou epizódou pandémie, epizódou, ktorú si budeme pamätať ako prvú, ale určite nie ako poslednú, a ktorá aj jeho, tak ako mnohých z nás, vystavila ne-moci a bez-moci fantázie, imaginatívne-mu delíriu, ktoré ničím nezaostáva za tými najuletenejšími apokalyptickými víziami chilliastických blúznivcov. Alebo, aj táto možnosť je rovnako validná, datkol sa ho koniec humanity, koniec človeka, ktorý nie je vymieraním, ale kolapsom poslednej istoty, ktorá nám ostala, somnambulickej viery v našu nedeliteľnú individuálnu exkluzívnu podstatu, v naše jedinečné vnútorné ja, v našu slobodnú vedomú vôľu, ktorá je základom našich rozhodnutí a posledným – pretože jediným – garantom zmyslu existencie. Alebo možno, všetko naraz. Osobne prežívaná úzkosť istoty že som smrteľný, sa zlieva s možnosťou definitívneho vyhynutia a tá rezonuje s nepříčetnosťou nášho konania, a vládou determinizmu a náhody, mašinzmu nevedomých a neuvedomovaných algoritmov, ktoré nás riadia, a niektoré sme dokonca aj sami stvorili.

Essentially, it does not matter whether Marek Kvetan in his present multimedia installation The Physical Impossibility of Silence in the Restless Mind, created for reinstallation in premises of Pragovka Gallery of Prague, was inspired by intimately pressing heaviness in contact with privately-individual finality – that which erodes the sane thought and grinds rationality of the rational into dust carried away by random gusts of wind. Or, perhaps, as many of us, he got caught off guard by the frighteningly unforeseen and uncontrollable episode of the pandemic; the episode we shall remember as the first, though definitely not the last, and which exposed us to inability and inability of fantasy; an imaginative delirium that does not fall behind the maddest apocalyptic visions of chilliastic lunatics. Or, and this possibility is no less valid, he has been touched by the end of humanity, the end of the human, which is not the extinction but collapse of the last certainty left to us, somnambulatory faith in our undividable, individual, exclusive essence, our unique inner self, in our free conscious will: the basis of our decisions and the last – for it is the only – guarantee of the meaning of existence. Or, perhaps, all mentioned at once. Personally experienced anguish of certainty that I am mortal is merged with the possibility of definitive extinction, which in turn resonates with insanity of our actions and the rule of determinism and chance; the machinism of unknowing and unknown algorithms that rule us and some of them we have even created ourselves.

Nech dáme dôraz, na ktorúkoľvek z týchto možností, Marek Kvetan sa nám predstavuje v pomerne temnejšej tónine, oproti tým, na ktoré sme si začali v poslednom čase už zvykať. Jemné, racionálne vypočítavé zneváženie, ale i odľahčenie iróniou je tu nahradené kalkuláciou intenzity zmyslového zážitku, prostredníctvom komplexného enviromentu, v ktorom sa nedá nadýchnuť. Objekty, artefciálne vyrobené zväčšeniny naturálnych osích hniezd sú zároveň nájdeným naturfaktom transformovaným na iluzívny artefakt, metaforou spontánneho nekontrolovateľného rastu, premnoženosti, parazitnosti i sociálneho modelu vylučujúceho individuálnosť a slobodnú voľbu aktérov, a do tretice sú aj afektívnou reáliou atakujúcou senzomotorické telesné schémy divákov až na úrovni biochémie evolučných atavizmov. Druhým rovnocenným komponentom sú zvukové inštalácie, zvuky a ruchy každodenného sveta, neodfiltrovateľný a neignorovateľný audiosmog, ktorého kompozície sú v inštalácií vytvárané a riadené počítačovými algoritmami. Tretím prvkom je sodíkové monochromatické svetlo, potláčajúce farebnosť a symbioticky synestezujúce zrkové, haptické, sluchové i kognitívne ataky. Neľudskosť prostredia nachádza oporu v dvojitej reflexii prostredníctvom konfrontačného

Whichever of these options we accentuate, Marek Kvetan introduces himself in a fairly darker key than that of those to which we have lately started to get used to. Delicate, rational profanity but also relief by irony is here replaced by calculation of intensity of the sensual experience by means of complex environment in which one cannot take a breath. Objects, artificially made enlargements of natural wasp's nests, are at the same time a discovered naturfact transformed into a illusive artefact, a metaphor of spontaneous, uncontrollable growth, overpopulation, parasitiveness; and also a social model eliminating individuality and free choice of the persons involved; thirdly they are an affective fact, pelt-ing with sensomotoric bodily schemas of the spectators up to the level of biochemistry of evolutionary atavisms. The second equipollent component are acoustic installations: sounds and noises of the everyday world, unfilterable and unignorable audio smog, compositions of which are created and guided by computer algorithms in the installation. The third element is a monochromatic sodium light that suppresses colourfulness and symbiotically synthesising optic, haptic, auditory and cognitive attacks. Inhumanity of environment finds support in double reflection by means of a confrontational object – a half-nest. First it is the reflection in the black mirror returning the spectator's mind, clinging to the coordinates

objektu – polohnieзда.. Najprv, reflexii prostredníctvom čierneho zrkadla vracajúceho divákovej mysli, držiacej sa s čoraz väčšou námahou súradníc vlastnej príčetnosti, len mátožné, sodíkovým svetlom dehumanizované obrazy odcudzených postáv, vytvárajúc svet, v ktorom už nič, a to ani človek, nie je pre človeka. A potom, prostredníctvom zvukovej slučky polyfónnych vokálov reflexívneho textu, znejasňovanému a zastieranému hlukom prostredia je tematizovaná a spytovaná varietnosť možných situácií konca.

Aktuálne realizovaný enviroment Mareka Kvetana je teda fyzickou invokáciou mentálneho nepokoja, správou o sondáži nepokojnej mysle, otázkou i prizvaním k účasti na výpravách do chaosu, ktoré možnože, ešte stále môžu obnoviť stratený zmysel. Držme si palce: váhanie i váha, ktorú účastník pocíti, odvaha i námaha, ktorú sa účastník podujme vynaložiť môžu rozhodnúť o zmysluplnosti, alebo nezmyselnosti takéhoto počínania.

Noro Lacko

POZNÁMKA: Anglická verzia textu Deleuze–Guattari: What is Philosophy – pôvodne francúzskeho – v publikovanom preklade Hugh Tomlinson and Graham Burchell

of their own sanity with increasing efforts, only the dim images of dehumanised figures, creating the world in which nothing, not even the human, is meant for the human. And then, by means of a sound loop of polyphonic vocals of reflexive text made ambiguous and clouded by the noise of the environment, the plurality of possible end-scenarios is thematised and searched into.

Currently realised environment of Marek Kvetan is therefore a physical invocation of mental restlessness, an account of probe into a restless mind, both question and an invitation to participation in voyages into chaos which can, perhaps, still renew the lost meaning. Let us keep our fingers crossed: both hesitation and heaviness felt by the participants, courage and effort exerted by a participant, can determine meaningfulness or meaninglessness of such action.

Noro Lacko

NOTE: English version of Deleuze–Guattari: What is Philosophy (originally French) was published in translation of Hugh Tomlinson and Graham

Marek Kvetan

FYZICKÁ NEMOŽNOST TICHÁ V NEPOKOJI MYSLI 14. 4. – 11. 5. 2023

Pragovka
Gallery

Pragovka Gallery / Entry

Kurátor / Curator: Noro Lacko

Autor textu / Author of the text: Noro Lacko

Překlad / Translation: Timotej Lauko

Fotografie / Photo: Marcel Rozhoň

Grafický design / Graphic design: Pavel Ticho(ň)

PRAGOVKA ART DISTRICT

Pragovka Gallery

Kolbenova 923/34a - 190 00 Praha 9

METRO B - Kolbenova / TRAM - Poštovská

otevírací doba galerie: út—čt 14:00–20:00, pá—ne: 14:00–18:00

<https://x.pragovka.com>

MINISTERSTVO
KULTURY

MOUNT CAPITAL

Rádio Praha
Český rozhlas

ArtRevue

GO OUT

ArtMap

Místní
Kultura

Projekt je realizován s finanční podporou Ministerstva kultury ČR, hl. města Prahy a městské části Praha 9. / The project is realised with the financial support of the Ministry of Culture of the Czech Republic, the Capital City of Prague and the Prague 9 District.